

Trakeostomivård hemma

Det har gjorts en trakeostomi åt dig för att hjälpa andningen. I trakeostomiöppningen har det satts en trakeakanyl (en plasttub) för att hålla öppningen uppe. Stomiöppningen och trakeakanylen kräver daglig vård.

Skötsel av trakeostomi

- Tvätta dagligen området runt öppningen med t.ex. en tvättlapp. Du kan vid behov använda mild tvål. Gnid inte huden. Torka huden ordentligt genom att klappa försiktigt och smörj därefter med mild bassalva vid behov.
- Du får inte släppa vatten in i trakeostomiöppningen.
- Byt dagligen bandet som fäster trakeakanylen runt nacken samt kompressen runt kanylen.
- Tvätta innerkanylen under rinnande vatten en gång om dagen eller vid behov oftare. Innerkanylen kan lätt tas ut eftersom ytterkanylen hålls på plats och håller öppningen uppe. Lägg sedan tillbaka den tvättade innerkanylen.

Byte av trakeakanyl (ytter- och innerkanyl)

- Byt en ren kanyl till trakeostomin (ytterkanyl + innerkanyl) med ungefär en veckas mellanrum eller vid behov oftare.
- Trakeakanylens (ytterkanyl + innerkanyl) brukstid är 4 veckor. Därefter ska den bytas mot en helt ny.
- Du ska ha två kanyler till hands, varav den ena är i paketet eller färdigt tvättad.
- Innan du byter kanylen lägg fram rena instrument i närheten.
- Lossa bandet kring nacken och ta bort trakeakanylen från öppningen.
- Sätt den rena kanylen tillbaka i öppningen. Vid behov kan du använda vatten eller glidmedel som hjälp.
- Fastsätt trakeakanylen ordentligt med banden runt halsen samt lägg kompressen på plats.
- Lägg fukt- och värmesväxlaren tillbaka på plats.

Vården av trakeakanyl

- En kanyl som använts under 4 veckor (ytter- och innerkanyl) kan vårdas genom att tvätta den med vatten.
- Lossa innerkanylen från ytterkanylen (från den kanylen som varit i bruk).

- Tvätta inner- och ytterkanylen med varmt rinnande vatten med hjälp av kanylborsten.
- Låt kanylen och kanylborsten torka.

Sugning

Vid användning av trakeakanyl samlas det slem i luftvägarna. Du kan ha svårigheter att hosta upp slemmet från luftvägarna. Därför måste luftvägarna sugas rena tillräckligt ofta.

- Du behöver en sugapparat, sugkateter, vatten och en engångsmugg.
- Sätt den rena sugkatetern fast i sugapparaten. Sätt på apparaten.
- För sugkatetern försiktigt in i stomiöppningen ungefär lika långt in som trakeakanylen är lång. Dra katetern ut långsamt i ungefär 10 sekunders tid.
- Upprepa sugningen vid behov och rengör sugkatetern genom att suga vatten genom den.
- Rengör sugtillbehören dagligen. Töm sugapparatens behållare och rengör med t.ex. diskmedel. Sugkatetern är engångsmaterial.
- Du får låna en sugapparat från sjukhuset. Vårdpersonalen lär dig att använda och våra sugapparaten.

Ta i beaktan

- Du får vårdmaterial från hälsocentralens materialutdelning. Från sjukhuset får du ett intyg över vilken vårdutrustning du behöver.
- Då du tvättar dig/går i duschen måste du skydda stomiöppningen och trakeakanylen så att det inte släpper vatten in.
- Du kan skydda trakeostomin med en duk eller något liknande när du är ute.
- Då du far längre bort hemifrån lönar det att ha som en vana att ta med en flaska vatten samt en kanylborste för att det inte finns en risk att hålet täpps.